

Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (E 61/2019)
Kestävä Eurooppa –investointiohjelma (E 62/2019)
Oikeudenmukaisen siirtymän rahoitus (U 2/2020 vp)

Anni Huhtala, VATT

Suuri valiokunta ja valtiovarainvaliokunta, eduskunta

Julkinen kuuleminen

11.3.2020

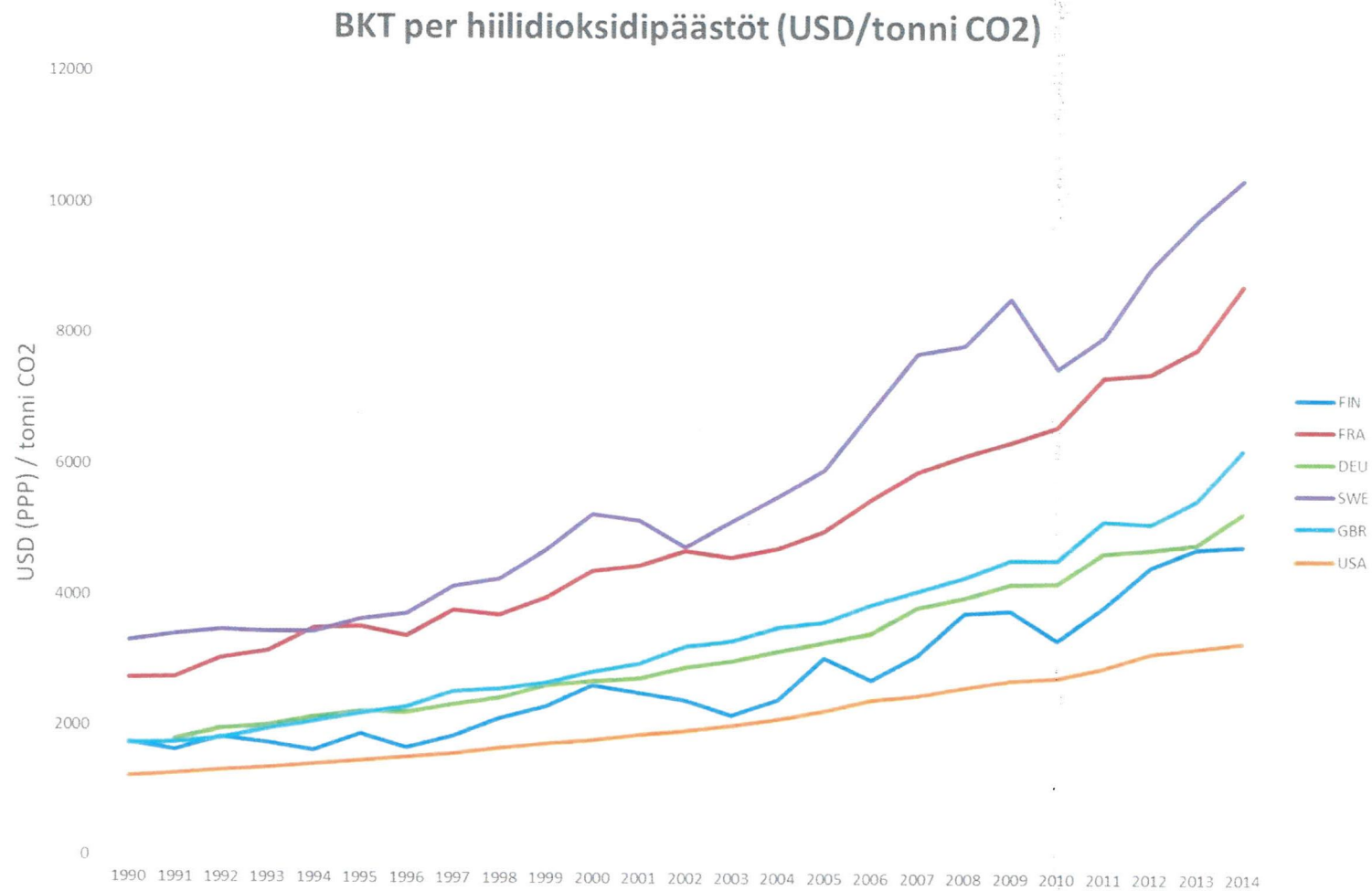
VALTION TALOUDELLINEN TUTKIMUSKESKUS
STATENS EKONOMISKA FORSKNINGSCENTRAL
VATT INSTITUTE FOR ECONOMIC RESEARCH

EU:n vihreän kehityksen ohjelma (Green Deal)

- Kunnianhimoinen ohjelma kohti kestäväää hyvinvointia, jonka keskiössä ympäristön tila ja ilmastopolitiikka
 - Lähtökohtaisesti tunnustetaan, ettei ”vihreä siirtymä” ole mahdollinen ilman merkittävää poliittista ohjausta ja ohjauskeinoja (kuten päästökauppa, verotus); sekä yksityistä että julkista rahoitusta tarvitaan siirtymän mahdollistaviin investointeihin
-
- ➔ Vihreä siirtymä saadaan aikaan, jos puhdas korvaa saastuttavaa teknologiaa koko taloudessa eri toimialoilla, niin tuotannossa kuin kulutuksessa; päästöt vähenevät
 - ➔ Teknologia kehittyy ja tuottavuus paranee, jolloin arvonnäkö kasvaa suhteessa (kasvihuonekaasu)päästöihin

Tavoite: Vähemmällä päästöillä enemmän (vrt. nollapäästötavoite)

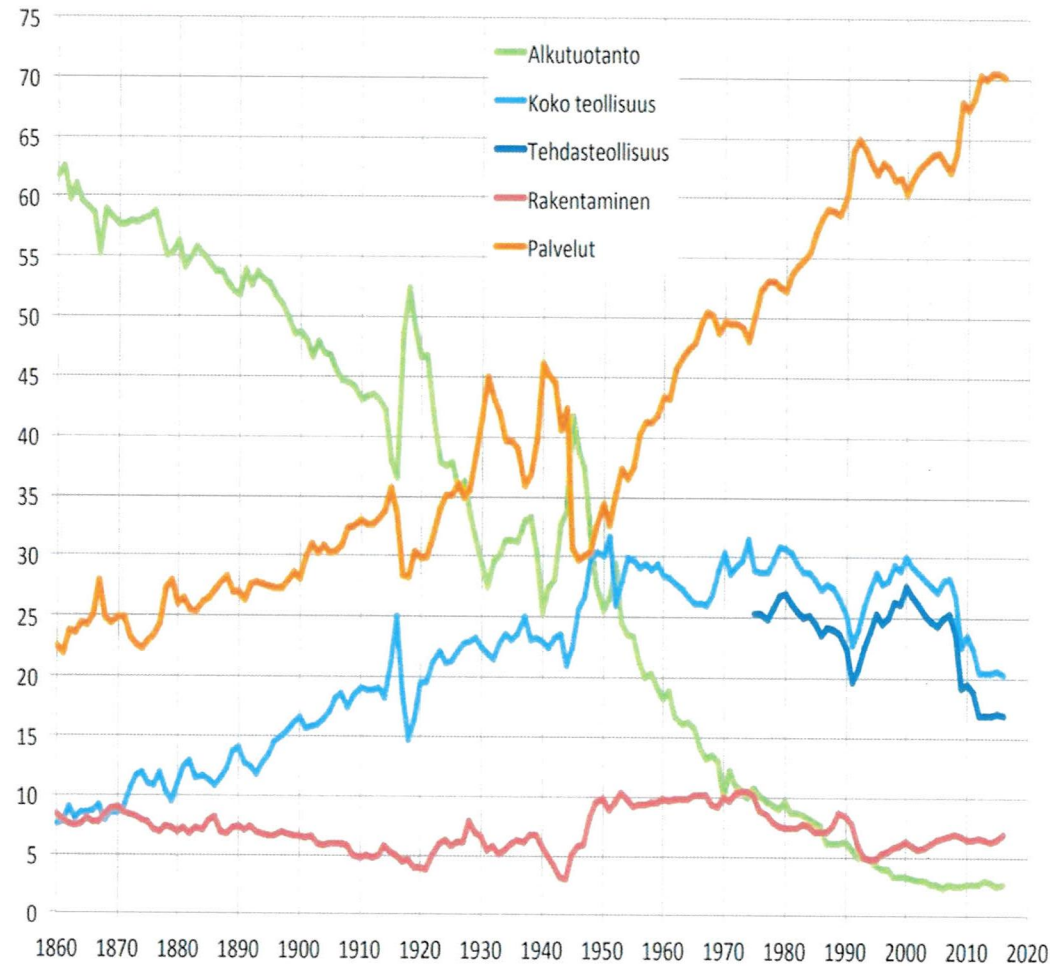
Kuinka EU:n/Suomen talous voi sopeutua

Teknologia korvautuu uudella ja kehittyy:

- koko talouden toimialoittainen rakenne muuttuu
- toimialojen sisäiset muutokset, etenkin energiantuotannossa ja liikenteessä (tuotantotavat ja välineet)
- panoskäyttö muuttuu (korvaavat polttoaineet)

➔ Voidaanko tähän päästä? Millä keinoilla?

Historiaa: Suomen talouden rakenteellinen muutos

Lähde: Matti Pohjola, Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon aineistosta

Ympäristöpolitiikan ohjauskeinot edelleen tarpeen

- Päästökauppa
- Verotus
- Määräykset
- Valistus
- Hiilitullit (vrt. protektionismi)
- Tuet
 - eivät välttämättä edistä rakenteellista muutosta kohti uutta puhdasta teknologiaa; tuki voi ylläpitää kannattamatonta toimintaa
 - hyödyllisimpiä käyttää tutkimus- ja kehittämistoimintaan; teknologianeutraalisuus ja innovaatioiden positiiviset ulkoisvaikutukset

Kestävä Eurooppa –investointiohjelma

- Koko EU:n investointiohjelman suuruudeksi arvioitu vähintään noin 1000 miljardia euroa
- Onko riittävästi?
- Arvio hyvin alustava, ja pohjautuu aiempiin mallilaskelmiin, joissa arvioitiin nykyisten vuoden 2030 ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamisen lisäinvestointitarpeeksi 260 miljardia euroa vuodessa, joka n. 1,5% EU:n yhteenlasketusta BKT:sta (COM (2019) 285)

EIP-ryhmän rahoitus maittain

Mittaluokka: 0,06-1,01 % BKT:sta

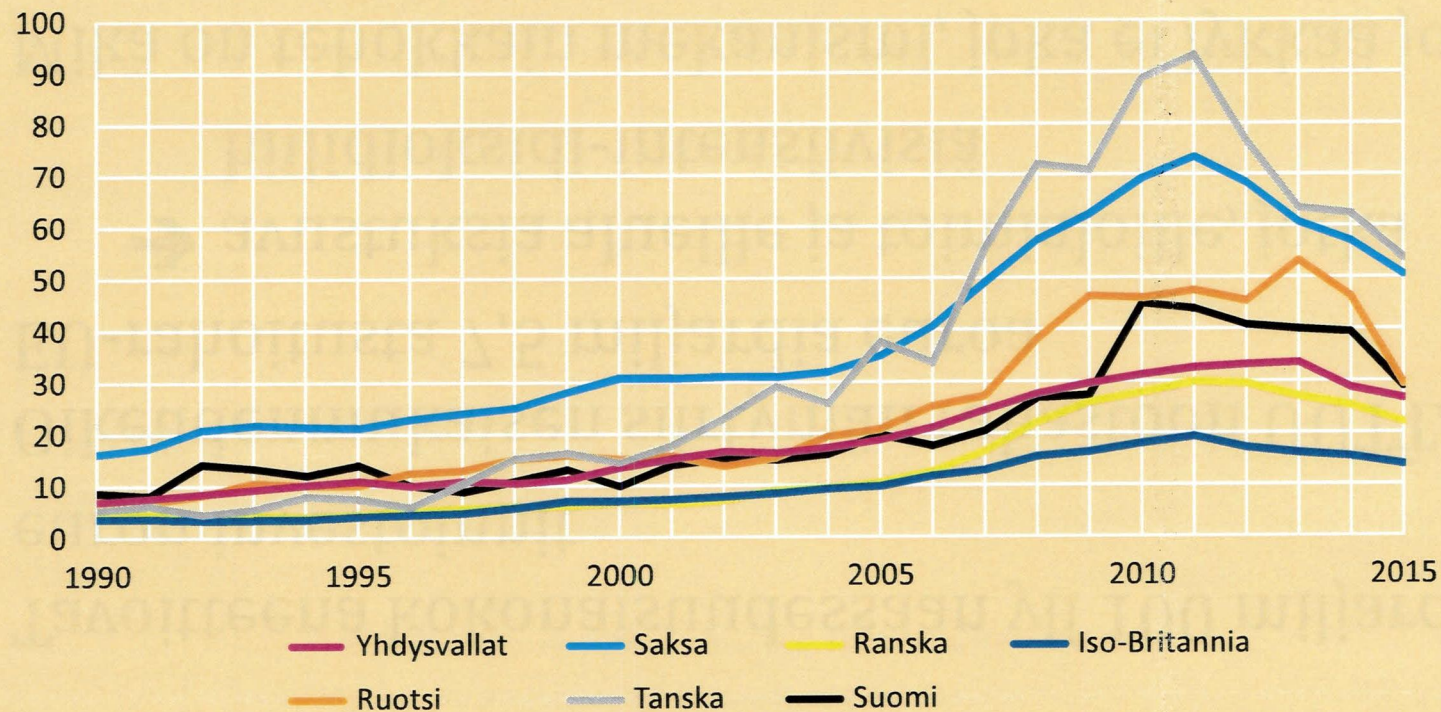
Lähde: Euroopan investointipankin toimintakertomus 2018

Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismi

- Tavoitteena kokonaisuudessaan yli 100 miljardin euron investoinnit
- Oikeudenmukaisen siirtymän rahastoon UUTTA EU-rahoitusta 7,5 miljardia euroa
 - ➔ avustuksia alueille ja toimialoille, jotka hiilidioksidi-intensiivisiä
- Mikä on tehokkain mekanismi, joka ei lykkää joka tapauksessa suunniteltuja puhtaan teknologian investointeja luvatus tuen toivossa?

Patentit ilmastonmuutoksen hillitsemisen teknologiaan miljoonaa asukasta kohti

Lähde: OECD.Stat.

Lähitulevaisuuden uudistustarpeet

Päästökaupan laajennus ja taakanjakosektori

Energiaverotuksen uudistus (ml. verotuet)

Ilmastorahaston mitoitus – yksityiset vs. julkiset investoinnit

Lähteet

Euroopan investointipankin toimintakertomus 2018

http://publications.europa.eu/resource/cellar/15e1e836-90a9-11e9-9369-01aa75ed71a1.0011.01/DOC_1

Huhtala, Anni: Ympäristö, säätely ja kasvu. Teoksessa Honkapohja ja Vihriälä (toim.) Suomen kasvu – Mikä määrää tahdin muuttuvassa maailmassa? <https://www.etla.fi/julkaisut/suomen-kasvu-mika-maaraa-tahdin-muuttuvassa-maailmassa/>

Pohjola, Matti: Suomen talouskasvu ja sen lähteet 1860–2015, Kansantaloudellinen aikakauskirja 113. vsk. – 3/2017, ss. 266-292

https://www.taloustieteellinenyhdistys.fi/wp-content/uploads/2017/09/KAK_3_2017_176x245_WEB-8-34.pdf

Technical report on Member State results of the EUCO policy scenarios, E3MLab & IIASA, December 2016

[https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20170125 -_technical_report_on_euco_scenarios_primes_corrected.pdf](https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20170125_-_technical_report_on_euco_scenarios_primes_corrected.pdf)

Kuvioiden data:

OECD. Stat

World Development Indicators (World Bank)